

tíðindablaðið sosialurin

Telefon 1 18 20
Argjavegur 26, 3800 Argir
Postsmoga 76, 3800 Tórshavn

Útgávudagar: týsdag, hósdag og leygardag

Lýsingar skulu vera okkum í hendi í seinasta lagi kl. 10 dagin fyri útgávudagin

Útgevandi:
P/f Sosialurin
Ábyrgdarblaðstjóri:
Jan Müller
Fyrirtaksstjóri:
Krisjan Dahl
Blaðfólk:
Høgni Djurhuus
Randi Jacobsen
Dagno Joensen
Uppseting:
P/f Sosialurin
Prent:
P/f Pressan 1981

»Et show for folket«

NAKAÐ soleiðis verður tikið til í einum mótmæli í móti grindadrápi í Føroyum, sum umhvørvisnevndin hjá Felagsmarknaðinum hevur sent donsku stjórnini.

HETTA er hørð orð, sum munnu skelka mangan feryinginn við virðing fyri sær og sínum. At samanbera grindadráp við eitt »show«, ein skemtaleik, ella fyri tað, eitt sirkus, er okkum óvboðið. At tað skal koma frá so høgum stað sum sjálvari EEC-háborgini man eisini undra mangan, tí vissuliga er grindadráp ikki tað, sum europearar á meginlandinum skilja við eitt »show« fyri fólk.

TAÐ kom helst dátt við at hoyra tíðindini í útvarpinum henda dagin, har tað varð kunngjørt, at nú hevur hægsti umhvørvismyndugleiki EEC mótmælt grindadrápi hvassliga og við vendingum, sum ikki søma seg upplýstum og mentaðum fólk — og als ikki fólk, ið eru vald at umsita ábyrgd í slíkum málum.

EITT slíkt mótmæli kann fáa óhepnar avleiðingar fyri okkara útflytning, tí EEC-lond eru góðir keyparar, og harafturat hava vit fiskiveiðuavtalir við EEC. Vit mugu tí gera alt vit eru ment fyri at forða teimum óhepnu avleiðingum av hesum mótmæli.

HER er ein stór uppgáva hjá landsins myndugleikum at taka sær av, nevniliga hana at lata umheimin fáa upplýsingar, sum sakliga víðgæra grindadráp og hvønn týðning hetta hevur fyri Føroya fólk.

LANDSSTYRIÐ átti at sett eitt »informatiónsfólk« til at taka sær av slíkum uppgávum sum tað at upplýsa um grindadráp. Eitt slíkt fólk kann hava stóran týðning fyri Føroyar sum heild, tí tað varð kanska meira gjørt fyri at siga fólk áðrastaðni frá um føroysk viðurskipti.

Í hesum færimum átti ein sjónvarpsfilmur at verið gjørdur, sum lýsti grindadrápið í síni heild: søguna, hagtel um, hvussu nógv er dripið gjøgnum árin, hvussu grind verður dripið í dag, soleiðis sum hon eigur, hvussu hon verður býtt á demokratiskan hátt, hvussu hon verður viðgjørð og at enda etin. Og so samanumtikið hvønn týðning grindadrápið hevur fyri tað einstaka húshaldandi og samstundis fyri samfelagshúsh.

oddagrein

arhaldið. Kanska tann heilsuliga siðan eisini átti at verið tikið við. Jú, her er ein uppgáva, sum vit eiga at seta skjótt á alt fyri eitt. Høvdu vit ein slíkan sakligan og objektivan film í dag, høvdu vit alt fyri eitt kunnað sent hann til EEC-høvuðsborgina og har vist hann fyri teimum fólkum, sum nú út frá heilt ósakligum og skeivum upplýsingum, mótmæla føroyska grindadrápinum.

VIT síggja her, hvussu stóran týðning saklig og objektiv upplýsing kann hava fyri alt Føroya fólk og heita vit tí her á myndugleikarnar um at seta fólk í Tinganesi til at arbeiða við slíkum málum. Helst beinanvegin.

MEN vit eiga eisini at taka í egnan barm, tí eisini vit bera okkum skeivt at í ávisum færum, og kanska tað eru hesir fáu skeivleikar okkara, sum eru orsökini til eitt slíkt mótmæli.

TÍ høvdu vit sett strangari reglur fyri grindadrápi, tað hava vit nú, og móguliga bert hava nøkur ávis grindapláss í Føroyum har grindin ger landgongd, so varð hetta kanska ikki hent.

LANDSINS myndugleikar eiga at bera seg skjótt at. Tað nyttar ikki at sita hendur í favn og biða eftir, hvat fer at henda. Heldur ikki nyttar bert at ilskast og langa út eftir Green Peace og einum sjónvarpsfilmi, sum er vístur í danska sjónvarpinum. Vit mugu koma til sjálva kjarnuna í málinum, áðrenn ov seint er. Og hon er eitt sømiligt dráp og saklig upplýsing.

TAÐ kann als ikki koma uppá tal at steðga grindadrápi bert tí ávisir bólkir leggja eftir okkum og skulda seta okkum fyri djórapinslu. Føroyingar hava altíð dripið grind og stovnurin er als ikki í vanda. Okkum dámar grind og spik, tað er partur av mentan og dagligu tilveru okkara. Tað skulu ikki aðrir ørvitiskroppar og romantikarar sleppa at taka frá okkum.

MEN tá hetta kemur so langt, at tað verður mótmælt á sjálvari EEC-háborgini, so mugu vit seta okkum saman og tosa um, hvat gerast skal. Tí avleiðingarnar kunnu gerast álvarssamir. Latið okkum tí nú gera nakað skilagott í hesum máli.

jamú

Áheitan á Klaksvíkar býráð

Varðveitið Uppsalarabø

Hoyrdu um nýggjársleiðið, at okkara háttvirða býráð ætlaði at endurskoða býarplan og býráðssamtýkt, fyri at finna hóskaði ibúðarøkir, og mær er komið fyri oyra, at Uppsalarabø hevur stóran áhuga. Eg vil tí biðja býráðið hysa seg væl og fleiri ferðir um áðrenn. Negativur vil eg ikki vera. Onkustaðni skulu tey ungu byggja, og seta fótir undir egið borð, men eg vil koma við einum uppskoti til býráðið, tó fyrst eitt lop aftur í søguna. Tað sigst, at eitt fólk við ongari søgu, ella mentan, er rótleys fólk.

Hetta pláss kallaðist fyrr norðuri í Vági og inni í Bø, og her vóru 4 bygdir. 1) Á Myrkjanoyri, 7 merkur og eitt grannastevnuaki. 2) Í Vági, 15 merkur. 14 av kongi og 1 ognarmerkur og eitt grannastevnuaki. 3) Uppsalar, 15 1/2 merk, 4 1/2 kongs, 22 ognarmerkur og eitt grannastevnuaki. Og Gerðar, 22 merkur av kongs, og eisini eitt grannastevnuaki.

Vit vita, hvørja lagnu Myrkjanoyrabøur og tær vóru traðirnar, sum veltar vóru á Stongum hava fingið. Alt er farið undir grót, betong og asfalt, av útviklinginum tey seinastu 50 árin.

Vágsbøur hevur fingið somu lagnu. Átlanin var at varðveita nakrar vakrar kornteigar inni á kirkjuokinum, sum fedrar okkara hava velt, men heldur ikki hetta bar til.

Vit koma so niðan í Uppsalar, sum nokk er ein

av teim elstu og størstu byggunum, eftir toftunum at doma. Hysa vit so um útgrevsturin niðri á bakka, í Toftum kallað, boðar hesin frá fyrndarbygd. Tibetur hevur hesin býlingur varðveitt nakað nógv av tí forna bønnum, sum helst er tann fyrst velti her um leiðir. Frá Vágakletti, niðan undir gotuna, sum gongur heim í Uppsalar, til ána, sum rennur norðanfyri húsini hjá Óla á Dalinum sála, og oman á Borðoyarvík, har stóði sæst eftir einum garði, nakað sunnanfyri spinnariði, sum gongur heilt til ána, ið rennur oman á Hellienda. Hesin bær ber ymisk nøvn í skeytum, so sum Sissalajørð, Gunnarsdeild, Gardamørk, Hornmørk o.s.fr. Tað er hesin forni bær, eg vil mæla til, at varðveita í tað longsta, tí tað ber til, við góðum vilja.

Norðanfyri umrødda garð liggur Viðurbýrgið, norð móti øðrum garði, sum gongur frá Tjaldráfloitti, yvir í Gerðar. Og norðanfyri henda garðin, oman til Karlsá og Vágsá, liggur eitt stórt øki, sum eitur Eiðið. Í hesum báðum økjum er nokk so nógv bygt, men kann nógv byggjast afturat. Um ringvegurin, sum er kominn suður til Vágsá, verður gjøgnumfördur, sum hann er útstungin, oman á skákið við nýggjaveg, fáa vit nýgar húsagrundir, sum eigararnir kunnu selja. Tóku vit so ein veg, úr ringvegnum, har á leið sum húsini hjá Jákup

Paula Sundsgarð eru, við visningi niðan á Horn, eru bert 50 metrar, til vit koma í stórt ódyrkað lendi. Taka vit hetta økið til ibúðarøki, frá Uppsolum og norðureftir, til Vágsá, vestarfyri ringvegin, so verða børnini hjá teim ungu, her seta búgv, nær skúlaokinum undir Fossum. Og her er hópur av húsagrunnum. Hetta lendið kundi býráðið móguliga fingið, uttan ta stóru kontantu útgjaldinina, um býráðið leigaði sær veltingarmaskinu frá Jarðarráðnum, og setti fólk at velja lendið, báðumegin vegin, út til báthyllin á Borðoyarvík. Hetta visir seg nú, vegurin verður gjørdur, at vera ógvuliga gott dyrkileið. Ognarnarir í tí heimara økinum kundu so lagt hetta nýveltað økið sundur, eftir eigindómi sínum.

Bleiv so uppdyrkingarvegur gjørdur frá báthylljavegunum og út á tanga á bóli, so komu vit út í miðhaga tey kalla, og her skuldi verið góður móguleiki at dyrkað eitt stórt graslendi.

Hetta nýlendið hevði so býráðið at lagt uppimóti teim økjum, sum fara til ibúðarøkir heimari. M.a. økið vestarfyri ringvegin, frá Uppsolum og norður til Vágsá. Soleiðis kundu vit varðveitt tann forna bøn á Uppsolum, nakað framyvir. Og hetta skylda vit nógv húsagrundir, sum eigararnir kunnu móguliga koma at skipa fyri heilt ódrvisi enn vit.

Karl Andreassen

Ikki búkurin men hjarta

Tað var veruliga livgandi at lesa tað, ið lögmaður, maskinverkføðingurin og harafturat menniskjað, Atli Dam, skrivaði um vatnorkuutbyggingina; stutt herfyri.

Fyri mær var tað sum ein svalligur vatnsopi, ein heitan vágongudag á leiðini við Eiðisvatn, har eg frá barnsbeini av havi átt mín lut í fjallgongu.

Longu undan valinum seinasta, vóru tað tveir floksformenn, ið alment søgdu frá støðu síni til vatnorkuverkætlanina — nevniliga Jógvan Sundstein og Atli Dam. Atli eins og hefti seg við tað rationella sum tað fyrsta.

Síðani er tó skiliga komið til sjónðar, at hann ikki smæðist við at lata kenslur sínar fyri vakur-

leika landsins skina í gjøgnum — tað er ikki búkurin, men tað er hjartað, ið er so stórt.

Við vón um at bý- og bygdaráðslimir taka til eftirtektar tað, ið lögmaður, verkföðingurin og maðurin Atli Dam sigur um vatnorkuætlanina.

Jógvan í Løðuni

Vegurin Oyri og Selatræð

Ein spurningur til samferðslaráðharran.

Hvussu leingi verður tað, innan ein vegur verður gjørdur millum bygdirnar Oyri og Sela-

træð í Eysturoy. Tað hevur verið nógv tosað um henda vegin, men einki er gjørt enn.

Hevði landsverkföðingurin ikki ein plan um,

hvussu hesin vegurin kann gerast?

Ein eysturoyingur